

פרשת עקב פרקים ט-י: ירושת הארץ אחרי תיקון חטא העגל

א שמע ישׂראל, אַתָּה עֹבֵר הַיּוֹם אֶת-הַיַּרְדֵּן, לְבֹא לְרִשְׁתָּהּ גּוֹיִם, גְּדֹלִים וְעַצְמִים מִמֶּנּוּ עָרִים גְּדֹלֹת וּבְצֻרֹת, בְּשָׂמַיִם. ב עַם-גְּדוֹל וָרֶם, בְּנֵי עֲנָקִים: אֲשֶׁר אַתָּה יְדַעְתָּ, וְאַתָּה שְׁמַעְתָּ-מִי יִתְנַצֵּב, לִפְנֵי בְנֵי עֲנָק. ג וַיִּדְעַתְּ הַיּוֹם, כִּי ה' אֶל-לִהְיֶה הוּא-הַעֹבֵר לִפְנֵיךָ אֲשֶׁר אֵל-כָּל-הָאָרֶץ הוּא יִשְׁמִידֶם וְהוּא יִכְנִיעֶם, לִפְנֵיךָ; וְהוֹרֶשְׁתֶּם וְהֶאֱבַדְתֶּם מֵהָר, כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר ה' לְךָ. ד **אֶל-תֹּאמַר** בְּלִבְבְּךָ, בְּהִדּוֹף ה' אֶל-לִהְיֶה אַתֶּם מִלִּפְנֵיךָ לֵאמֹר, בְּצַדִּיקוֹתַי הֵבִיאֵנִי ה', לְרִשְׁתָּהּ אֶת-הָאָרֶץ הַזֹּאת: וּבְרַשְׁעַת הַגּוֹיִם הָאֵלֶּה, ה' מוֹרִישָׁם מִפְּנֵיךָ. ה לֹא בְצַדִּיקוֹתַי, וּבְלִישֶׁר לִבְבְּךָ, אַתָּה בֹא, לְרִשְׁתָּהּ אֶת-אֶרֶץ: כִּי בְרַשְׁעַת הַגּוֹיִם הָאֵלֶּה, ה' אֶל-לִהְיֶה מוֹרִישָׁם מִפְּנֵיךָ, וּלְמַעַן הָקִים אֶת-הַדְּבָר אֲשֶׁר נִשְׁבַּע ה' לְאַבְרָהָם, **לֵאבְרָהָם לִיצְחָק וְלִיעֲקֹב**. ו וַיִּדְעַתְּ, כִּי לֹא בְצַדִּיקוֹתַי ה' אֶל-לִהְיֶה נִתֵּן לְךָ אֶת-הָאָרֶץ הַטּוֹבָה הַזֹּאת-לְרִשְׁתָּהּ: כִּי עַם-קָשָׁה-עֲרֹף, אַתָּה. ז **זָכֹר**, אֶל-תִּשְׁכַּח, אֶת אֲשֶׁר-הִקְצַפְתָּ אֶת-ה' אֶל-לִהְיֶה, בַּמִּדְבָּר: **לְמַן-הַיּוֹם** אֲשֶׁר-נִצַּאתָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם עַד-בְּאֵכָם עַד-הַמָּקוֹם הַזֶּה **מִמְרִים הַיִּיתֶם עִם-ה'**. ח וּבַחֲרֵב הִקְצַפְתֶּם, אֶת-ה'; **וַיִּתְאַנֶּף ה' בְּכֶם, לְהַשְׁמִיד אֶתְכֶם**. ט בַּעֲלֹתַי הַהָרָה, לְקַחַת לוֹחַת הָאֲבָנִים לוֹחַת הַבְּרִית, אֲשֶׁר-כָּרַת ה', עִמָּכֶם; **וְאִשָּׁב בְּהָר, אַרְבַּעִים יוֹם וְאַרְבַּעִים לַיְלָה-לֶחֶם לֹא אֲכַלְתִּי וּמַיִם לֹא שָׁתִיתִי**. י **וַיִּתֵּן ה' אֵלַי אֶת-שְׁנֵי לוֹחַת הָאֲבָנִים-כְּתוּבִים בְּאֶצְבַּע אֱלֹהִים**; וַעֲלִיָּהֶם כָּל-הַדְּבָרִים אֲשֶׁר דִּבֶּר ה' עִמָּכֶם בְּהָר מִתּוֹךְ הָאֵשׁ-בַּיּוֹם הַהוּא. יא וַיְהִי מִקֶּץ אַרְבַּעִים יוֹם וְאַרְבַּעִים לַיְלָה; **וַיִּתֵּן ה' אֵלַי אֶת-שְׁנֵי לוֹחַת הָאֲבָנִים-לְחוֹת הַבְּרִית**. יב וַיֹּאמֶר ה' אֵלַי קוּם רֵד מֵהָר מִזֶּה-כִּי שַׁחַת עָמַד אֲשֶׁר הוֹצַאתָ מִמִּצְרַיִם: סָרוּ מֵהָר מִן-הַדֶּרֶךְ אֲשֶׁר צִוִּיתֶם-עֲשׂוּ לָהֶם מַסְכָּה. יג וַיֹּאמֶר ה' אֵלַי לֵאמֹר: **רְאִיתִי** אֶת-הָעָם הַזֶּה וְהִנֵּה עִם-קָשָׁה-עֲרֹף הוּא. יד הֲרַף מִמֶּנִּי וְאֲשְׁמִידֶם וְאֶמְחָה אֶת-שְׁמֵם מִפְּתַח הַשָּׁמַיִם; וְאֶעֱשֶׂה אוֹתָךְ לְגוֹי-עַצוֹם וְרַב מִמֶּנּוּ. טו וְאַפֹּן, וְאַרְד מִן-הָהָר, וְהָהָר, בְּעַר בָּאֵשׁ; וְשְׁנֵי לוֹחַת הַבְּרִית, עַל שְׁתֵּי יָדַי. טז **וְאַרְא, וְהִנֵּה חֲטָאתֶם לַה' אֶל-לִהְיֶה עֲשִׂיתֶם לָכֶם, עֵגֶל מַסְכָּה: סָרְתֶם מֵהָר-מִן-הַדֶּרֶךְ, אֲשֶׁר-צִוָּה ה' אֶתְכֶם**. יז **וְאַתְּפֹשׂ בְּשְׁנֵי הַלְּחֹת, וְאִשְׁלַכְכֶם, מֵעַל שְׁתֵּי יָדַי, וְאִשְׁבַּרְכֶם, לְעֵינֵיכֶם**. יח **וְאַתְּנַפֵּל לִפְנֵי ה' כְּרֹאשְׁנָה, אַרְבַּעִים יוֹם וְאַרְבַּעִים לַיְלָה-לֶחֶם לֹא אֲכַלְתִּי, וּמַיִם לֹא שָׁתִיתִי**: עַל כָּל-חֲטָאתְכֶם אֲשֶׁר חֲטָאתֶם, לַעֲשׂוֹת הָרַע בְּעֵינַי ה' לְהַכְעִיסוֹ. יט כִּי יִגְרַתִּי, מִפְּנֵי הָאֵף וְהַחֲמָה, אֲשֶׁר קִצַּף ה' עֲלֵיכֶם, לְהַשְׁמִיד אֶתְכֶם; וַיִּשְׁמַע ה' אֵלַי, גַּם בַּפֶּעַם הַהוּא. כ **וּבְאִהְרֹן, הַתְּאַנֶּף ה' מְאֹד-לְהַשְׁמִידוֹ; וְאַתְּפַלֵּל גַּם-בְּעַד אֶהֱרֹן, בְּעַת הַהוּא**. כא וְאַת-חֲטָאתְכֶם אֲשֶׁר-עֲשִׂיתֶם אֶת-הָעֵגֶל, לְקַחְתִּי וְאֲשֶׁרְךָ אֶתוֹ בָּאֵשׁ, וְאַכַּת אֶתוֹ טַחוֹן הֵיטֵב, עַד אֲשֶׁר-דָּק לְעָפָר; וְאִשְׁלַף, אֶת-עֲפָרוֹ, אֶל-הַנַּחַל, הַיַּרְדֵּן מִן-הָהָר. כב וּבַתְּבַעֲרָה, וּבַמַּסָּה, וּבַקְּבֻרֹת, הַתְּאַוֶּה-מִקְצַפִּים הַיִּיתֶם, אֶת-ה'. כג וּבִשְׁלַח ה' אֶתְכֶם, מִקְדָּשׁ בְּרִנֵּעַ לֵאמֹר, עֲלוּ וְרִשׁוּ אֶת-הָאָרֶץ, אֲשֶׁר נָתַתִּי לָכֶם; **וַתַּמְרוּ**, אֶת-פִּי ה' אֶל-לִהְיֶה, וְלֹא הֵאֱמַנְתֶּם לוֹ, וְלֹא שְׁמַעְתֶּם בְּקוֹלוֹ. כד **מִמְרִים הַיִּיתֶם עִם-ה' מִיּוֹם, דַּעֲתִי אֶתְכֶם**. כה **וְאַתְּנַפֵּל לִפְנֵי ה', אֶת אַרְבַּעִים הַיּוֹם וְאַת-אַרְבַּעִים הַלַּיְלָה-אֲשֶׁר הִתְנַפַּלְתִּי**: כִּי-אָמַר ה', לְהַשְׁמִיד אֶתְכֶם. כו **וְאַתְּפַלֵּל אֶל-ה'**, וְאָמַר, אֶל-דַּנִּי ה' אֶל-תִּשְׁחַח עָמַד וּנְחַלְתָּךְ, אֲשֶׁר פָּדִיתָ בְּגִדְלֶךָ אֲשֶׁר-הוֹצַאתָ מִמִּצְרַיִם, בְּיַד חֲזָקָה. כז **זָכֹר, לַעֲבֹדֶיךָ-לְאַבְרָהָם לִיצְחָק, וְלִיעֲקֹב**: אֶל-תִּפְּוֹן, אֶל-קִשֵׁי הָעָם הַזֶּה, וְאַל-רַשְׁעוֹ, וְאַל-חֲטָאתוֹ. כח **פֶּן-יֹאמְרוּ**, הָאָרֶץ אֲשֶׁר הוֹצַאתֵנוּ מִמִּצְרַיִם, מִשְׁנֹאֲתוֹ אוֹתֶם, הוֹצִיאֵם לְהַמְתֵּם בַּמִּדְבָּר. כט וְהֵם עָמַד, וּנְחַלְתָּךְ, אֲשֶׁר הוֹצַאתָ בְּכַחַד הַגְּדָל, וּבְזֹרְעָה הַנְּטוּיָה. ל אָמַר ה' אֵלַי, פֶּסֶל-לְךָ שְׁנֵי-לוֹחַת אֲבָנִים כְּרֹאשְׁנַיִם, וְעֵלָה אֵלַי, הַהָרָה; וְעֲשִׂיתָ לְךָ, אֶרֶוֹן עֵץ. לב וְאַכְתַּב, עַל-הַלְּחֹת, אֶת-הַדְּבָרִים, אֲשֶׁר הָיוּ עַל-הַלְּחֹת הַרְאשֹׁנִים אֲשֶׁר שִׁבַרְתָּ; וְשַׁמְתֶם, בְּאֶרֶוֹן. לג וְאֶעֱשֶׂה אֶרֶוֹן עֵצִי שְׁטִיִּים, וְאֶפְסַל שְׁנֵי-לוֹחַת אֲבָנִים כְּרֹאשְׁנַיִם; וְאֶעֱלֶה הַהָרָה, וְשְׁנֵי הַלְּחֹת בְּיָדַי. לד וַיִּכְתַּב עַל-הַלְּחֹת כַּמְּכַתֵּב הַרְאשׁוֹן, אֶת עֲשֶׂרֶת הַדְּבָרִים, אֲשֶׁר דִּבֶּר ה' אֵלַיְכֶם בְּהָר מִתּוֹךְ הָאֵשׁ, בַּיּוֹם הַהוּא; וַיִּתְּנֶם ה', אֵלַי. לה וְאַפֹּן, וְאַרְד מִן-הָהָר, וְאִשָּׁם אֶת-הַלְּחֹת, בְּאֶרֶוֹן אֲשֶׁר עֲשִׂיתִי; וַיְהִי שָׁם, כַּאֲשֶׁר צִוִּי ה'. לו וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל, נָסְעוּ מִבְּאֵרֹת בְּנֵי-יַעֲקֹב-מוֹסְרָה; שָׁם מֵת אֶהֱרֹן וַיִּקְבֹּר שָׁם, וַיִּכְהוּ אֶלְעָזָר בְּנוֹ תַחְתָּיו. לז מִשָּׁם נָסְעוּ, הַגִּדְגָדָה; וּמִן-הַגִּדְגָדָה יָטַבְתָּה, אֶרֶץ נַחֲלֵי מִיִּם. לח בְּעַת הַהוּא, הִבְדִּיל ה' אֶת-שִׁבְט הַלְוִי, לְשֵׂאתָ, אֶת-אֶרֶוֹן בְּרִית-ה' לְעַמֹּד לִפְנֵי ה' לְשָׁרְתוֹ וּלְבָרְךָ בְּשִׁמוֹ, עַד הַיּוֹם הַזֶּה. לט עַל-כֵּן לֹא-הָיָה לְלוֹוִי, חֵלֶק וְנַחֲלָה-עִם-אֲחָיו: ה' הוּא נַחֲלָתוֹ, כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר ה' אֶל-לִהְיֶה לוֹ. מ וְאַנְכִי עֹמְדִתִּי בְּהָר, כְּיָמִים הַרְאשֹׁנִים-אַרְבַּעִים יוֹם, וְאַרְבַּעִים לַיְלָה; וַיִּשְׁמַע ה' אֵלַי גַּם בַּפֶּעַם הַהוּא-לֹא-אָבָה ה' הַשְׁחִיתָךְ. נא וַיֹּאמֶר ה' אֵלַי קוּם לְךָ לְמַסַּע לִפְנֵי הָעָם; וַיָּבֵאוּ וַיִּירְשׁוּ אֶת-הָאָרֶץ אֲשֶׁר-נִשְׁבַּעְתִּי לְאַבְתָּם לָתֵת לָהֶם.

ירושת הארץ

אמירה מוטעת
שחם צדיקים
הגוים רשעים

ה' אקטיבי
ומשה
בסיבי

משה
אקטיבי

אמירה מוטעת
של הגוים
ישיראל רשעים

מקבילות:
חטא העגל
בשמות לב.
חטא המרגלים
במדבר פי יג-יד
אל תאמרו... פס' ד
מופיעה אמירה
מוטעת של כוחי
ועוצם ידי, ח, יז.

ירושת הארץ

ביטויים
זיהים למר
שנראה 2
החטאים
עגל
ומרגלים

Parashat Ekev

The purpose of relating the sin of the Golden Calf is not merely to repeat an historical event but to use it as an educational tool that teaches how to behave and how to improve.

Here is where we can truly appreciate the careful use of language by the Torah, which brings 14 verses of passivity and despair and contrast them with 14 verses in which Moshe is active. This is done by use of a chiastic structure which positions every negative expression opposite a positive use of that same expression.

For homework: Study each expression carefully and note how the second repetition improves on the first one.

Behatzlacha!